

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

економіки та розробці нових норм, обумовлених впливом стихійних лих, пандемії, на основі рівних прав трудової діяльності чи підвищення цінності неоплачуваної роботи по дому. Нові підходи до гендерної рівності дасть можливість переосмислити підходи до державної політики та управління та закласти в їхню основу прагнення до благополуччя населення. Жінкам країн Східної Азії, які довгий час несли суспільний тягар етнополітичних стереотипів та другорядності своїх соціальних установок, належить відіграти важливу роль у формуванні інклюзивного та стійкого майбутнього, де вони мають отримати можливість зробити власний внесок у процеси економічного та культурного відновлення.

Список використаних джерел:

1. Wodon Q., De La Briere B. Unrealized potential: the high cost of gender inequality in earnings. Unrealized Potential: The High Cost of Gender Inequality in Earnings. World Bank, 2018. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/entities/publication/dd323015-38e8-53a7-b4b8-4f9e72f78eb3>
2. Global Gender Gap Report 2022. World Economic Forum, 2022. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2022.pdf
3. Камінська Н. В., Пашко Д. В., Романова Н. В. Причини виникнення гендерної нерівності. Юридична психологія. 2018. Т. 23. № 2. С. 30–47.
4. Явір В. А. Етнополітична інтеграція та дезінтеграція у сучасному світі: політико-правовий концепт : монографія. Київ : Логос, 2018. 468 с.

Ключові слова: гендерна рівність, гендерна нерівність, етнополітичні процеси, стереотипи.

Key words: gender equality, gender inequality, ethnopolitical processes, stereotypes.

ВОЗНЕНКО ЛЕОНІД ВАЛЕРІЙОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри політичних теорій*

ЄВРОПЕЙСЬКІ ЗАСАДИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Дослідження європейських засад місцевого самоврядування є дуже актуальним у сучасному світі, оскільки місцеве самоврядування є важливим аспектом політики та управління на рівні місцевих територій. Це означає, що місцеві органи влади мають значний вплив на життя громадян, на економічний та соціальний розвиток регіонів та країн в цілому.

Європейські засади місцевого самоврядування – це комплекс правових, інституційних та політичних принципів, які регулюють взаємовідносини між місцевими органами влади та громадянами, що проживають на відповідній території. Ці засади базуються на принципах демократії, правової держави та рівності перед законом,

та мають на меті забезпечити ефективне та відповідальне місцеве управління.

О. І. Стемковська у своїй дисертаційній роботі зазначає, що «засади та принципи побудови сильного й ефективного місцевого самоврядування визначаються міжнародно-правовими документами локальної демократії, передусім Європейською хартією місцевого самоврядування. Цей нормативний акт визначається як стандарт місцевої демократії для країн-членів РЄ. Основні його норми містять стандарти щодо організації місцевого управління на засадах самоврядування, володючи обов'язковою юридичною силою, гарантують адміністративну, політичну й фінансову незалежність місцевих влад» [1, с. 78].

Цікавою є також думка О. М. Чернеженко, яка вважає, що «Європейська хартія місцевого самоврядування визначає сутність і зміст загальних для Європи основ місцевого самоврядування, які, на думку вчених, полягають в гарантуванні державою права та реальної здатності територіальних спільнот громадян (жителів) та обраних ними представницьких органів вирішувати самостійно, під свою відповідальність певне коло питань, діючи в межах конституції та законів відповідної держави» [2, с. 192].

На нашу думку, до основних засад місцевого самоврядування в Європі слід віднести наступні: 1) принцип місцевої самостійності – цей принцип забезпечує, що місцеві органи влади мають право приймати рішення та виконувати функції відповідно до потреб та інтересів своєї громади. Це означає, що державні владні органи не можуть втручатися в місцеве самоврядування без належної причини; 2) прозорість та відкритість – місцеві органи влади повинні забезпечувати відкритість та доступ до інформації про свою діяльність, прийняті рішення та використані фінансові ресурси; 3) підзвітність – місцеві органи влади повинні бути підзвітні громадянам та відповідати за свої рішення та дії; 4) участь громадськості – місцеві органи влади повинні забезпечувати можливість для громадянської участі в прийнятті рішень та мають враховувати думки та інтереси громадян; 5) Фінансова автономія: місцеві органи влади повинні мати достатньо фінансових ресурсів та право на їх власне управління, щоб забезпечити ефективне виконання своїх функцій та відповідальне управління місцевими ресурсами. Зокрема, це означає, що місцеві органи влади повинні мати право на збір податків та інших місцевих зборів, а також на отримання дотацій та інших форм фінансової підтримки з державного та міжнародного рівнів; 6) розширення повноважень – місцеві органи влади повинні мати достатньо повноважень для виконання своїх функцій та повноважень. Це включає право на прийняття рішень з питань місцевого бюджету, управління місцевими послугами, розвиток місцевого господарства, реалізацію проектів з місцевого розвитку та інші; 7) децентралізація – місцеві органи влади повинні мати достатньої самостійності та повноважень для забезпечення рівномірного розвитку територій та рівної доступності до місцевих послуг та інфраструктури. Децентралізація також передбачає делегування повноважень та відповідальності з центрального рівня до місцевих органів

влади; 8) підтримка місцевого розвитку – місцеві органи влади повинні мати можливості та підтримку для розвитку місцевих економічних та соціальних ініціатив, а також здійснення інвестицій у місцевий розвиток. Це може забезпечуватися шляхом створення сприятливого інвестиційного клімату.

Для України європейські засади місцевого самоврядування можуть стати важливим зразком для розвитку місцевого самоврядування в країні та забезпечення ефективного функціонування органів місцевого самоврядування. Децентралізація та розширення повноважень місцевих органів влади, фінансова автономія та підтримка місцевого розвитку є важливими складовими для ефективного функціонування місцевого самоврядування.

На сьогодні в Україні вже запроваджено процес децентралізації, який передбачає делегування окремих повноважень та фінансових ресурсів від центральних органів влади до місцевих органів влади. Також український уряд забезпечує підтримку розвитку місцевих громад та місцевих економічних ініціатив, зокрема шляхом надання грантів та інших форм фінансової підтримки.

Проте, ще є багато завдань, які потрібно вирішити для повноцінного функціонування місцевого самоврядування в Україні, зокрема забезпечення фінансової автономії місцевих органів влади, підвищення їх впливу на розвиток місцевих територій та підтримку місцевих ініціатив, а також покращення законодавчої бази щодо місцевого самоврядування.

Список використаних джерел:

1. Стемковська О. І. Особливості імплементації європейських стандартів у діяльність органів місцевого самоврядування в Україні в умовах децентралізації : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук. Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2021. 235 с. URL: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/dis_stemkovska.pdf (дата звернення 08.05.2023).
2. Чернеженко О. М. Конституційні основи місцевого самоврядування в державах-учасниках Європейського Союзу та в Україні : дисертація на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук. Київ : НАВС, 2019. 521 с. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/14724/5/dysert_chernezhenko.pdf (дата звернення 08.05.2023).

Ключові слова: європейське місцеве самоврядування, місцеве самоврядування, місцеве самоврядування в Україні, євроінтеграція України, засади місцевого самоврядування в Європі.

Key words: European local self-government, local self-government, local self-government in Ukraine, European integration of Ukraine, principles of local self-government in Europe.

Сушко Анатолій Іванович, Прохоренко Аліна Марленівна	
Соціокультурні фактори консолідації суспільства	179
Ворчакова Ірина Євгенівна	
Проблеми реалізації гендерної політики під час війни в Україні	181
Коваль Іван Васильович, Кисляк Леся Несторівна	
Російська окупаційна депортація як злочин геноциду українського народу	184
Бринюк Катерина Валеріївна	
Забезпечення гендерної рівності у країнах Східної Азії як подолання етнополітичних стереотипів	187
Возненко Леонід Валерійович	
Європейські засади місцевого самоврядування: досвід для України	189
Косов Олександр Васильович	
Чинники успішного запровадження розумного уряду в Швейцарії	192
Костенко Віана Олександрівна	
Міграційна політика України в період воєнного стану	194
Лисянський Павло Леонідович	
Зовнішньо-інспірований сепаратизм в Україні	197
Онищенко Олександр Олексійович	
Технології політичної пропаганди в сучасних авторитарних та диктаторських режимах	201
Савон Катерина Володимирівна	
Роль культурних проєктів у світовій політиці	204
Таркін Василь Павлович	
Окремі аспекти конспірологічних теорій	206
Чігидін Валерій Вікторович	
Демократичне представництво: синергія інститутів та політичної культури	209
Ястребова Віра Андріївна	
Проєкти «народних республік» як політичний інструмент впливу рф на дестабілізацію політичної ситуації в Україні	211

СЕКЦІЯ 5

СОЦІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Ярова Ліліана Вікторівна, Прохоренко Євгенія Яківна	
Система соціального діалогу як критерій демократії в сучасній державі	215